

mányzatok vesznek át bennünket – bár ebben a káoszban senki sem tud biztosat mondani. A kórház – saját »jól felfogott« érdekeiben – addig is igyekszik a lehető legtöbbet kihúzni ebből a helyzetből. Jelenleg az Auróra utcai rendelőintézetben működünk, ahová nemrég nevezett ki új vezetőt a Vas utcai kórház igazgató főorvosa. Ez az új rendelőintézeti igazgató – bár elvben független – semmit sem tesz az igazgató főorvos engedélye nélkül. Őt pedig nemigen érdekli a pszichiátria, hiszen nem ez a szakmája. Volt például egy olyan időszak, amikor – bár sokat könyörögtem érte – egyetlen pszichológus sem volt a VIII. kerületben. De még most is van egy »szabad« pszicho-

lógus státusunk, amit nem engednek betölteni. Vagy más: egy ideig hárman láttuk el a felülvizsgáló főorvos feladatait, és hárman osztoztunk a fizetésén; de egy idő óta már nem kapunk ezért pénzt, bár a munkát ugyanúgy el kell végeznünk. Hová tűnnek el az ezekhez a státusokhoz járó pénzek? Feltehetően elosztották valahol, más célra használták fel – ez a régi rendszerben is így volt. Az új rendelőintézeti igazgató még abba is belement, hogy a rendelőintézet raktárát a kórház a saját raktáraként használja. Mára már nincs egy használható vérnyomásmérőnk, mert lassan kicserélték a készletet a Vas utcai kórház raktárkészletével. Lehet, hogy mire az önkormányzat decem-

ber 31-én megkapja az ideggondó már csak a falak fognak állni.” Talán nincs minden ideggondozó – ha tágabban értelmezzük, minden „tesz” helyzetű egészségügyi intézmény, amely nem tartozik szorosan a tervalapellátáshoz – ilyen rossz helyzetben az biztos, hogy a napról napra változó rendeletdzsungel, az átszervezésekről szóló ál- és rémhírek nem erősítik a helyzetet. És ha ezek képtelenné válnak, hogy betöltsék feladatukat, a gondozók kikerülő emberek legnagyobb részét másikkal, a létminimum alá süllyesztve és hajléktalanokat (alig-alig) szervezettek rendszerét fogja megterhelni.

A Parkinson-piramis

A liberális orvosok tavasszal alakult klubjában dr. Szánthó András gyermek-tüdőgyógyász az egyik legszenvedélyesebb debatter. Tőle hiteles forrásból megtudhatja a kedves Olvasó, hogy mi minden gátolja manapság az egészségügyi vállalkozások egészséges fejlődését.

Az elmúlt évtizedekben a magyar egészségügy elbillent a kórházi ellátás felé.

Ez az a terület, ahol a legszembeszökőbbek és mindannyiunk számára a legköltségesebbek a torzulások. Túl sok az orvos, és túl sok az ágy. Egy főorvos annál nagyobb, minél több beosztottja van, és minél több ember fölött rendelkezhet. Annál nagyobb az ő akár tudományos, akár „társasági” hatalma. Az orvosi státusok száma pedig az ágyak számát követi. Így épültek fel a parkinsoni piramisok.

Az orvosok munkaidejük jelentős részében az utcáról bejövő beteggel, a szívességi vizsgálatokkal, a haverral, a haver barátjával foglalkoznak. Létezik tehát egy igen kiterjedt, kórházon belüli magángyakorlat. Vízit előtt, vizit után, itt, ott, amott megkeresik a doktort, aki használja a kórház berendezéseit, használja a kórház laboratóriumait, és csak az intézettől függ, hogy legalizálódik-e a dolog, tehát bekerül-e a beteg a kórház nyilvántartásába. A kórházból hazaengedett beteg legális kontrollvizsgálatait is csak kevés helyen szabályozzák tisztán.

Van olyan intézet, ahol az ilyen tevékenységnek nyoma sincs az adminisztr-

ációban, csak fogy a vizsgálati anyag, fogynak a fogyóeszközök. Ha valaki kristálytisza gazdasági szempontok szerint, kívülről átvilágítaná a magyar egészségügyet, a kórházi ágyak 20-30 százalékát, a kórházi orvosok felét fölöslegesnek találná. Én azonban azt gondolom, hogy ebben a feudálisan szervezett és önmagát megvédeni nagyon jól tudó szakmában akkora munkanélküliség, mint amekkorát tisztán gazdasági számítások alapján várni lehetne, nem lesz. De emiatt nem is lesz jobb az egészségügy annyival, mint amennyivel lehetne.

Kórházapritás

Lényegesen kisebb lenne a feszültség, a véderő, a konzerváló szándék, ha már a „karcsúsítás” előtt eleve olyan csatornákat építenének ki, amelyek csábítóak, amelyekbe szívesen belépnek az orvosok. Ehhez viszont a különböző vállalkozási formáknak valódi helyet kell kapniuk az egészségügyi jogalkotásban. Jogi és finanszírozási lehetőséget kellene teremteni az orvosi, szakdolgozói tevékenység tényleges privatizálására. Azok az orvosok is, akik szívesen eltávolodnának az állami

egészségügytől, elsősorban nem tudnosok, hanem bérlők lennének. Illetve vannak; kapjanak lehetőséget. Teszem azt: egy intézetben legesnek tűnő sebészeti csapat alá egy gazdasági társaságot, a műtő kezdve a takarítónőn át a sterilizáló beteghordóig, és ez a gazdasági társaság bérlelje a szomszéd kórház műtőjét óránként. Végezzenek ott műtéteket ezek valódi indikáció alapján történtekkor a társadalombiztosítás fizetése alapján úgy, hogy ez a csapat megérinti a társadalombiztosítást.

Gazdasági egységekre kéne szabni a kórházakat is; labor, röntgen, műtő, hotelszolgálat, konyha, nappali, stb., és ezek élhessenek külön életpályákon szerződésben, hogy milyen a munkájuk feladatai vannak egy-egy egységnek, szabad kapacitásával pedig csinálják azt, amit akar, és kapjon ezért bért. Összegezt a fenntartó kórház. Az operatív kihasználási idő minden egységnek meghatározható. Műszerezettségi leírásunknak is éppen az volt az oka, hogy nem termeltek a berendezések. Hiába vettek egy gépet, X évre csöndben maradni. Most a logika az, hogy a berendezést a megengedhető mértékkel terheléssel kell használni, hogy kit a pénzt a következő, még jobb berendezésre, mert hiszen közben fejlődik a technika.

Szóval meg kellene nyitni ezeket a munkákat, mielőtt a nagyfokú munkanélküliség, a vészhelyzetet kellene kezelni.

A vállalkozások ma még csak a *dacos szembenállás* alapján állnak, de ez lesz a jövő... És minden orvosi érdekvédelmi szervezetnek azon kellene lennie, és ez a szakma becsületébe vág, hogy ne lehessen az orvos zsebébe nyomott ezer forintért megkapni azt, ami tíz-, tizenötezer forintba kerül.

A vállalkozni kívánó orvos ma nehezen tud szerződést kötni a társadalombiztosítással.

Jelenleg ennek két formája van, a házi-orvosi praxis és a pályázat. Míg az önkormányzat alkalmazásában működő házi-orvos kolléga kap rendelőt, felszerelést, asszisztent, gyógyszereket, sőt, az alapfizetését is megkapja, mint eddig, hozzá a kártyapénzét, a vállalkozni kívánó orvos csak a kártyapénzét kapja meg. És abból kell fizetnie az önmaga foglalkoztatása után előírt tb-járulékot meg az szja-t, és akkor a rendelőre meg az asszisztensre még egy fillért nem költött. Tehát a jogi lehetőség megvan, de a finanszírozási oldala neveltség. Ha én egyszer egy beteg elvállalok, az a beteg nem jelenik meg még egyszer egy körzeti rendelőben, az utána járó pénzt tehát el kell venni a terület önkormányzatától!

További nehézség, hogy a vállalkozó csak főállásban lehet házi-orvos.

Vannak pályázatok is, például „hiánypótló, illetve költségcsökkentő beruházások” finanszírozására. Ezt azonban csak úgy lehet megcsinálni, ha az ember megjelöli azt az intézetet, amelyiknél a költségcsökkentést el akarja érni, és leül tárgyalni azzal az intézettel, megegyeznek

egy árban, s ha megállapodtak abban, hogy mennyit ad neki, a vállalkozónak a nagy állami intézmény, akkor azt jóváhagyja a tb. Ez csak arra jó, hogy a kórházon belül valaki, aki jó kliensi viszonyban van a vezetőkkel, ki tudjon szakítani egy részt a kórházból. Ez a gyakorlat megint a korrupciót, a zúros összefonódásokat erősíti. A tb-nek ott lehetne szerepe, hogy az utcáról, kívülről jövő kínálatokat pártatlanul összehasonlítsa a házon belüliekkel, de ezt nem meri felvállalni.

Korda és kaloda

Az orvosok érdekvédelmét ma leginkább a Magyar Orvosi Kamara látja el. Az orvosok azonban ebben egy újabb kalodát látnak, ahová be kell dugniuk a fejüket, ugyanis az orvosi tevékenységet kötelező kamarai tagsághoz akarják kötni. A Kamarai Törvényről ma holnap dönt az Országgyűlés, holott nem biztos, hogy a kötelező tagság adta-hatalommal az orvostársadalom felhatalmazná ezt a jelenlegi apparátust. Csak egy természetes fejlődést tudok elképzelni. Létrejön egy érdektelen csapat, amelyik, ha hozzájuk fordulnak etikai vagy egyéb kérdésekben, hajlandó véleményt mondani. Mondjuk úgy, mint az Alkotmánybíróság. De a kötelező tagságot a Kamara ne mondja ki! Mondja azt akár a biztosító – vagy az egyik biztosító –, hogy csak akkor köt szerződést egy orvossal, ha a Kamara tagja! Miért kell hatalmat adni mindenkinek a kezébe? Nem volt elég? Minnek még egy hivatal? A mai helyzetben nem azt érzem, hogy ez a társaság érterem, a szakmám

megvédéséért, a szakmám jelentőségének növeléséért van, hanem inkább azt, hogy éppenséggel az én kordában tartásomért, az én rendszabályozásomért van.

Az egészségügyben már a szakszervezetek is ezerszer lejáratták magukat. Nem tudja egy szakszervezet az én érdekeimet védeni, ha benne van az igazgató, és benne van a takarítónő. Nem azért, mert én nem szeretem a Mari nénit, aki ott takarít, de nem azonosak az érdekeink. Az a szakszervezet, amelyik nem horizontálisan szervezett, nem tudja az érdekeimet megvédeni! Az az álcázás, hogy „szekciókat” csinálunk, reménytelen. Ma sokkal antidemokratikusabban működnek a kórházak, mint régen, mert egyetlen ember dönt. Az érdekvédelemnek nincs tere. Mindent az igazgató dönt el egymagában. Már ez a tavaszi felvonulás is... Mindenki tudja, hogy nincs több pénz az egészségügyre. Ezért nem érdemes tüntetni. A kórházakat kell rendbe rakni, és az a fontos, hogy ezért lehessen szólni! Hogy nekem legyen helyem, ahol elmondjam, ha úgy érzem, hogy kétféle forintot kidobnak az ablakon, és legyen, aki engem az esetleges retorzióktól megvéd.

A Kamara összeférhetetlenséggel is foglalkozhatna, hogy megakadályozza a vezetők címhalmozását. Annyi polihisztor nincs Magyarországon, ahányan a funkciókat halmozzák. És akkor nem futna össze annyi szál egy-egy kézben. Szabadabb lenne a világ. Ha az egyik helyen fálnak ütközik valaki, attól még indulhatna másfelé.

DR. SZÁNTÓ ANDRÁS

OROSZ KULTURÁLIS KÖZPONT

Budapest V., Semmelweis u. 1-3.

PROGRAM

November 12., 10.00 – Orosz románcok
Fellép: Alekszandr Kotyenko érdemes művész (basszus), Ljudmila Sasina (mezzoszoprán), Nyina Hacsaturján (szoprán)
Közreműködik: Jelena Babova (zongora)

November 14., 10.30 – Az Orosz Nyelv- és Irodalomtanárok Magyarországi Egyesületének közgyűlése

12.00 – Kerekasztal-konferencia I. A. Goncsarov születésének 180. évfordulója alkalmából

November 17., 15.00 – Petruska – a Nevesincs Színház vendégjátéka

16.00 – A Melódia orosz könyvesbolt bemutatása és az oroszországi kiadók könyvkiállításának megnyitója (megtekinthető november 23-ig)

November 19., 18.00 – Filmklub – orosz filmtörténet V.
Sakkász (1926, Vsevolod Pudovkin), Az anya (1926, Vsevolod Pudovkin), Föld (1930, Alekszandr Dovzsenko); bev.: dr. Geréb Anna filmtörténész

November 24., 18.00 – Juvan Sesztalov manyisi költő szerzői estje Hanti-Manszjiszkból érkezett sámanok közreműködésével; a Sztjorh című finnugor folyóirat bemutatása; hanti és

manyisi népművészeti tárgyak kiállítása és vására

November 25., 15.00 – Lúdas Matyi – a Nevesincs Színház vendégjátéka

November 26., 18.00 – Cvetajeva és kortársai (második rész) – Cvetajeva, Dalmont, Blok, Gumiljov, Jeszenyin, Majakovszkij versei és dalai Irina Godlina (vers), Igor Gelman (ének, gitár; Novoszibirszk), Ivan Nyezvanov (mélyhangos; Budapest) előadásában; az est házigazdája Julia Lihacsova irodalomtörténész (Novoszibirszk)

21.00 – Hunnia mozi: Független Szovjet Filmek Fesztiválja, társrendezőként a Montázs–2000-rel és a Magyar Filmklubok és Filmbarátok Országos Szövetségével. A négynapos programban az OKK-részéről a következő filmek szerepelnek: IX. 28., 15.00: Gát. – dokumentumfilm a sík vidéki vízi erőművekről; 19.00: Fuete – Bulgakov-adaptáció, rendezte Vlagyimir Vasziljev és Borisz Jermolajev, a főszerepben Jekatyerina Makszimova; IX. 29., 17.00: Miatyánk – Valentyin Katajev elbeszélése alapján rendezte Borisz Jermolajev, a főszerepben Margarita Tyrehova és Szasa Ignatyjev.

November 27-én 16.30-ig megtekinthető a Harminchat magyar művész az Orosz Kulturális Központban című kiállítás. „Az OKK-ban első

alkalommal kerül sor a magyar festő-, szobrász- és grafikusművészek átfogó bemutatására. A résztvevők köre nem a véletlen műve. Noha más-más művészeti ágat, stílusirányt képviselnek, összeköti őket az, hogy művészi pályájuk egy bizonyos szakaszán érintkeztek a SZU-val, különböző népeinek kultúrájával, s e kultúrák szelleme visszhangra talált bennük. Van a kiállítók között olyan, aki valamelyik szovjet művészeti főiskolán tanult, mások alkotótáborok munkájában vagy kiállításokon vettek részt. Jó néhányan „csak” utazgattak a Szovjetunióban. Bármi volt is a forrás – műalkotás vagy maga a társadalom –, az élmény eligondbokoltató impulzussá vált bennük, örzik a gazdag kulturális örökség emlékeit. Köszönjük, hogy így van.” (Anatolij Zorin művészettörténész, kulturális program-igazgató)

Állandó programok:

Minden szerdán 15.00 és 16.00, minden pénteken 15.00 és 16.00 órai kezdettel: orosz nyelvű játszóház A) oroszul anyanyelvi szinten beszélő és B) oroszul már tanuló vagy tanulni szándékozó óvodásoknak és kisiskolásoknak. Minden hétfőn és csütörtökön 15.00–16.30 vagy 17.00–18.30 óráig: középfokú orosz nyelvvizsgára felkészítő tanfolyamok.

A látogatókat könyvtár, videotár, hanglezárta, filmtár, kiállítóterem és büfé várja.